

3. Горбунова А. Імерсивні технології в освіті - AR_Book. arbook.info. URL: <https://arbook.info/suchasni-osvitni-tehnologiyi/> (дата звернення: 23.11.2023).

4. Особливості використання імерсивних технологій (віртуальної і доповненої реальності) в медичній освіті та практиці / О. І. Ковальчук, М. П. Бондаренко, А. Г. Охрей, І. Ю. Прибитько, Є. М. Решетник. Морфологія. 2020. № 14 (3). С. 158–164. (дата звернення: 23.11.2023).

5. Збірник матеріалів XI Міжнародної науково-технічної конференції студентства та молоді. URL: https://lsd.dut.edu.ua/uploads/n_242_33434861.pdf

6. Шаповалов А. Дигіталізація як сучасна тенденція розвитку інституту освіти. Матеріали I Міжнародної наукової конференції ІКС-2012. Львів : НУ Львівська політехніка, 2012. С. 12-19. (дата звернення: 23.11.2023).

Валерій МОЛОШНЮК

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»*

Наталія ПИЛЯВЕЦЬ

*старший викладач кафедри психології,
КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»*

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БАТЬКІВСЬКИХ СТАВЛЕНЬ ДО ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Постановка проблеми. В Україні щороку збільшується чисельність осіб з інвалідністю. На державному рівні активно впроваджуються програми соціально-психологічного супроводу осіб з інвалідністю: програми раннього втручання, інклюзивної освіти, психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями розвитку та інші. Проте, доволі гострою залишається проблема сімей, які виховують дитину з порушеннями розвитку різного генезу, оскільки часто їм властива дезінтеграція сімейних стосунків. Хвороба дитини, як правило, змінює весь звичний стиль життя, батькам важко визначити свою роль у нових складних умовах, внаслідок чого вони не завжди можуть створити оптимальні умови для розвитку

дитини. Але, незважаючи на труднощі, що виникають, їх можна ефективно подолати або пом'якшити за умови адекватного психолого-педагогічного супроводу родини, в ході якого батьки опановують навички управління своїми емоціями та почуттями, навчаються використовувати свої можливості та досвід виховання дітей зі схожими порушеннями розвитку, накопичений в інших сім'ях. Вагомою є допомога батькам у розумінні своєї дитини, її симптомів, порушень, шляхів лікування та психолого-педагогічної корекції, адже правильне розуміння ситуації є передумовою подальших ефективних кроків [1].

Виклад основного матеріалу. В сучасній українській науці соціально-психологічна ситуація родин, які виховують дітей з особливими освітніми потребами розглядається з позиції різних підходів. Зокрема, можна виділити вивчення особливостей психологічної сфери, психоемоційного клімату у сім'ї (М. Карпа, Т. Комар, І. Лунгул та ін.), правового забезпечення та соціального захисту дітей з порушеннями розвитку (Л. Шумна, В. Тарасенко, В. Кухарчук та ін.), труднощі родин з позицій соціальної та соціально-педагогічної роботи (В. Білоус, Л. Сасенко та ін.), особливості соціально-психологічної дезадаптованості сімей, які виховують дітей з інвалідністю (М. Томчук, І. Чухрій, А. Ревть, О. Гук та ін.). Ці та інші дослідження засвідчують наявність дисгармонійних змін в структурі особистості батьків, особливо матерів, які виховують дітей з обмеженнями життєдіяльності та можливість виникнення деструктивних ставлень до дітей, які в подальшому негативно впливатимуть на особистісний розвиток дитини з інвалідністю.

Ключовим, на наш погляд, є розуміння особливостей прийняття батьками дітей з особливими освітніми потребами. Термін «прийняття» ввійшов у практику дитячо-батьківських стосунків завдяки науковим працям К. Роджерса. Він трактує прийняття як безумовно позитивне ставлення до дитини незалежно від того, чи радує вона дорослих у даний момент, чи ні. К. Роджерс був переконаний, що виховання дітей з безумовним прийняттям та позитивною увагою забезпечує надійну основу для їхнього становлення та повноцінного функціонування у дорослому житті.

Згідно з системним підходом – готовність батьків до повного прийняття дитини визначається такими кроками: дозволом їй бути такою, якою вона є; увагою до її почуттів і думок, умінням почути та зрозуміти її; здатністю підтримати дитину, усвідомлюючи, що її цінності та системи поглядів можуть не збігатися з батьківськими; повагою до позиції дитини, вірою в її сили та можливості; готовністю ділитися власними цінностями і поглядами, створюючи тим самим можливість дитині розуміти інших; поблажливим і терплячим ставленням до своїх вихованців. За всім цим стоїть безкорислива, істинна любов батьків до дітей, яка допомагає дорослим відмовитися від фіксації на слабкостях, недоліках, недосконалостях, спрямовує виховні зусилля на підкріплення позитивних якостей особистості дитини, на підтримку її сильних сторін. Адже саме в атмосфері, де безоцінно приймаються будь-які індивідуальні відмінності, де любов і прихильність виражаються відкрито, де помилки допомагають здобути новий досвід, де спілкування відкрите й довірливе, де особиста відповідальність і чесність – обов'язкові складові взаємин, може сформуватися почуття самоцінності в кожного члена сім'ї.

Материнське ставлення – це особлива позиція щодо себе та своєї дитини, яка має когнітивний, емоційно-смісловий, комунікативний та поведінковий компоненти. Когнітивний (пізнавальний) компонент виявляється у тому, що батьки мають необхідні знання про дитину, причому не лише зовнішні, але й інтуїтивні – вміння визначати потреби дитини. Емоційно-смісловий компонент виражається у повному прийнятті батьками дитини як самостійної цінності: дитина не стає для батьків засобом самореалізації чи втримання партнера. Поведінковий компонент характеризується компетентною взаємодією батьків з дитиною, адекватною до потреб дитини, здатною до відповідального вибору. Комунікативний компонент відображає вміння батьків адекватно відповідати на поведінку дитини та вибирати такі форми звертання, які відповідатимуть індивідуальним особливостям дитини, вироблення продуктивних стилів спілкування [2].

Висновки. Результати аналізу наукових досліджень з означеної теми підтверджують наявну суперечність між високим рівнем вимог до сімей, у яких

виховуються діти з порушеннями розвитку, та недостатньою соціально-психологічною підтримкою батьків, що спонукає нас до подальших наукових пошуків в цьому напрямку.

Список використаних джерел:

1. Ревть А., Гук О. Особливості життєдіяльності сім'ї, яка виховує дитину з функціональними обмеженнями. *Молодий вчений*. 2020. Вип. 5 (81). С. 410-413.
2. Томчук М. І., Чухрій І. В. Психологія матерів, які виховують дитину з інвалідністю: монографія. Вінниця: ВОПОПП. 2014. 138 с.

Павло МОЛЧАНЮК

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту,*

Хмельницький національний університет

Науковий керівник:

Наталія Сургунд

*кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології та педагогіки,
Хмельницький національний університет*

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Постановка проблеми. Креативність майбутніх психологів є важливим фактором, який сприяє успіху майбутніх фахівців в багатьох сферах життя, а особливо в професійній і навчально-дослідницькій діяльності.

Спочатку зазначимо, що ж саме називають терміном «креативність». Креативність – це насамперед творчі здібності людини, які дозволяють створювати і втілювати в життя принципово нові ідеї і концепції. Ця важлива якість в різних областях життєдіяльності людини активно застосовується для вирішення різноманітних завдань. У науці, освіті та виробництві креативність